

Sukupuolentutkimus– Genusforskning täytti vuosia!

Hannele Harjunen

Vuonna 2018 tuli kuluneeksi kolmekymmentä vuotta *Sukupuolentutkimus–Genusforskning*-lehden, tuolloin nimeltään *Naistutkimus–Kvinnoforskning*, perustamisesta vuonna 1988. Lehti on tuona aikana ottanut oman paikkansa osana suomalaista tiedejulkaisujen kenttää. Tärkeimpänä oppialan julkaisuna se on koonnut yhteen sukupuolentutkijoita ja sillä on ollut keskeinen rooli alan kehityksessä. Kolmenkymmenen vuoden aikana epäilemättä lähes kaikki sukupuolentutkimuksen alalla toimineet henkilöt ovat olleet tavalla tai toisella tekemisissä julkaisun kanssa. Lehti on tarjonnut sukupuolentutkimuksen oppialan tutkijoille, opettajille ja opiskelijoille tärkeän tieto- ja julkaisukanavan, keskustelufoorumin ja monille myös tilaisuuden tiedetoimittajana työskentelyyn ja kehittämiseen. Sukupuolentutkimus oppialana on luonteeltaan kriittinen, monialainen ja alati liikkeessä. Tätä on myös *Sukupuolentutkimus–Genusforskning*. Lehden vuosikertoja lukemalla voi saada hyvän käsityksen siitä missä suomalainen sukupuolentutkimus kulloinkin kulkee; mistä ja keistä se puhuu, millaiset yhteiskunnalliset ehdot ja kulttuuriset virtaukset sitä kulloinkin muotoavat.

Suomenkielisen tiedejulkaisutoiminnan tunnettuja haasteita on esimerkiksi tutkijoiden paine julkaista lähinnä kansainvälisissä julkaisuissa. Kotimaiset julkaisut päättyvät kilpaillemaan kirjoittajista kansainvälisten julkaisujen kanssa. Säilyttääkseen merkityksellisyytensä myös seuraavien kolmenkymmenen vuoden aikana *Sukupuolentutkimus–Genusforskning* tarvitsee tutkimusyhteisönsä jatkuvan ja täyden tuen, oli pa se sitten artikkeleiden, puheen-

vuorojen ja kirja-arvioiden tarjoamista tai lehden avustamista muilla keinoin. On tärkeää ymmärtää *Sukupuolentutkimus–Genusforskning*-lehden tärkeä rooli kotimaisen tutkimuskentän yhdistäjänä, ylläpitäjänä ja myös sen eri vaiheiden dokumentoituina muistina. Lehden elinvoimaisuus on ensiarvoisen tärkeää oppialan kielen ja sanaston luomisen ja kehittämisen kannalta, sillä siten varmistetaan, että kotimainen sukupuolentutkimuksellinen tiedekeskustelu pysyy vireänä ja ajan tasalla.

Tässä juhlavuoden viimeisessä numerossa 4/2018 kolmenkymmenen vuoden merkkipaalun saavuttaminen on esillä lehden ensimmäisen päätoimittajan professori Liisa Rantalaihon kirjoittamassa tervehdyksessä sekä Mari-Anne Okkolinin, Jenny Säilävään, Hannele Harjusen ja Marita Husson koostamassa katsauksessa vuosien 1998–2017 vuosikerroista. Kuten katsauksen kirjoittajat havainnoivat, tietyt teemat ja diskurssit ovat vakiinnuttaneet paikkansa lehden sivuilla. Nämä aiheet, joita ovat esimerkiksi äitiyteen, vanhemmuuteen ja seksuaalisuuteen liittyvät kysymykset, työelämä, tasa-arvo ja sukupuolitunut väkivalta, esiintyvät lehden artikkeleissa säännöllisesti vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen. Näiden kysymysten käsittelyn voisi katsoa muodostavan sukupuolentutkimuksen oppialan tietynlaisen ajattoman ytimen. Edellä mainittujen teemojen lisäksi lehdessä säännöllisesti esiintyvä aihepiiri on mieheyteen, maskuliinisuuteen ja isyyteen liittyvät kysymykset.

Tämän numeron molemmissa artikkeleissa käsitellään tämänhetkisen suomalaisen mieskulttuurin

piirteitä. Artikkeleissa tutkitaan empiirisen sosiologisen tutkimuksen keinoin, kuinka miestä sukupuolena, ja etenkin miehisenä näyttäytyvää käytöstä, rakennetaan suomalaisessa yhteiskunnassa.

Tuija Koivusen artikkelissa ”Ei taivu eikä tanssi – naisliikunnanohjaajien käsityksiä miesten ryhmäliikunnasta” käsitellään miesten fyysistä liikuntakulttuuria. Aihetta lähestytään tutkimalla ryhmäliikunnan ohjaajien havaintojen kautta miehiä ryhmäliikunnan harrastajina. Ryhmäliikuntatunneilla näkyy sekä työelämän että liikuntamuotojen sukupuolinen segregaatio; sekä ryhmäliikunnan ohjaajat että siihen osallistuvat ovat pääasiassa naisia. Koivunen kysyy ja selvittää artikkelissaan, miksi ryhmäliikunta ei ongelmitta ja itsestään selvästi sisälly miesten liikuntakulttuuriin.

Joonas Kekkonen kirjoittaa artikkelissaan ”Kunnia, vimma ja keinottomuus – poikien väkivaltapotentiaalin tilallinen säätely” niistä tavoista, joilla pojat soviaalistetaan miehiseen väkivaltakulttuuriin. Tutkimuksen aineistona ovat Poikien puhelimeen soittaneiden poikien kanssa käydyt keskustelut väkivallasta. Kekkonen nostaa esille väkivaltapotentiaalin käsitteen, joka jäsentyy maskuliinisena sosiaalisena pääomana. Hän tarkastelee poikien tapoja säädellä väkivaltapotentiaaliaan erilaisissa fyysisiin tiloihin liittyvissä sosiaalisissa konteksteissa: kuinka he välttävät väkivallan uhriksi joutumista ja ylläpitävät sosiaalisesti hyväksyttävää miehuutta.

Kiinnostavia lukuhetkiä uuden numeron parissa!

*Jyväskylässä 2.1.2019
Hannele Harjunen*